

Mədəniyyət və elm ocaqları—kitabxanalar

Müasir dövrümüzdə elm və texnologiyanın artan inkişaf tempi müsbət dəyərləri ilə yanaşı, həm də mənfi çarları ilə özünü göstərməkdədir. Danılmaz haldır ki, texnologiyanın cəmiyyətimizə gətirdiyi yeniliklər insanlarımızı günbəgün təbiilikdən uzaqlaşdırır. İndi daha çox texniki imkanlardan istifadəyə üstünlük verilir. Konkret olaraq əvvəllər hamının mütləq ilə yanaşı, həm də bir növ görüş yerinə çevrilən məlumat və elm ocağı kimi tanınan kitabxanalar yavaş-yavaş virtual alternativləri ilə əvəzlənir. Bu gün iddia etmək olmaz ki, təxminən 15-20 il öncə kitabxana salonlarında müşahidə olunan mənzərəni görmək olar. Bir vaxtlar kitabxanalarımızda oxucu əlindən "iynə atsan yerə düşməzdi", amma indi bu məkanlara gedənlər barmaqla sayılacaq qədər azdır.

Yarandığı gündən bu günümüzdə kimi müxtəlif istiqamətlər üzrə insanların maa-

riflənməsində əvəzsiz rol oynayan kitabxanalarımızın formalaşmasında tarixdə öz adını qoymuş böyük şəxsiyyətlərin rolu əvəzsizdir. Təsədüfi deyil ki, zaman keçdikcə insanların həyatında öz müsbət təsirini bağışlayan kitabxanachılıq humanitar elm kimi tədris o l u n m a ğ a başlayıb.

Onu da deyək ki, müasir gəncliyimizdən fərqli olaraq əvvəllər insanlar kitablara tək oxuyub, məlumatlanmaq üçün deyil, həm də mənəvi istirahət kimi yanaşmışlar. Əlbəttə ki, kitabxanalar yazılmışları bir araya yığan, qoruyan, onlardan insanların faydalanmasını təşkil edən xalqa xidmət göstərən evlərimizdir. Hələ eramızdan əvvəl müxtəlif yollarla yazılan kitabların son dərəcə ciddi

mühafizəsində də yalnız bir məqsəd vardı: insanların maariflənməsi və yaradılanların gələcək nəsillərə ötürülməsi. Şübhəsiz, əsrlər boyunca yazılaraq bu günümüzdə qədər gəlib çıxan, həmçinin də hazırda nəşr edilən milyonlarla kitab bu sahənin zənginləşməsinə xidmət edir. Lakin bu heç də o demək deyil ki, bu artım tempi qaneedici sayılır, çünki kə-

miyyətlə müqayisədə keyfiyyətin artımı narazılıq doğurur. Bu günümüzdə əhəmiyyətini itirmiş kimi görünən kitabxanaların araya-ərsəyə gəlməsi üçün ta qədimdən bu işə böyük zəhmət sərf edənlərin keçdiyi yola nəzər salmaq maraqlı olardı.

Ən qədim kitabxanalar ilk dəfə qədim Şumerdə yaranmışdı. Qədimliyi və dəyə-

ri baxımından qiymətli olan belə kitabxanalardan biri də Assur hökmdarı tərəfindən qurulub. Hökmdar Aşşurbanipal tərəfindən eramızdan əvvəl 625-ci ilə qurulan kitabxananın adı Ninova olub. Bu kitabxanalardakı kitablar üzəri şiş uclu aletlə yazılmış gil lövhələr olub. Misirdə eradan öncə yaradılmış İsgəndəriyyə kitabxanası isə dövrünün ən böyük kitabxanası kimi tanınıb. Bir çox tarixçilər hesab edir ki, İsgəndəriyyə kitabxanasının yandırılması bir çox tarixi faktların izini itirir. Onu da qeyd edək ki, qədim dövrlərdə ilk kitabxanalar dövlət idarələri və məbədlərdə yaranırdı. Orta əsr kitabxanaları isə təxminən 1000 kitabı olan kiçik monastr kitabxanaları idi.

Tarixilik baxımından qədim olan bizim ölkəmizdə də ənənəvi kitabxanalar mövcuddur. Amma müasir dünyada qrafik, səsli və görüntülü kitabxanaların yaranması gündən-günə sürətlənir. Aydınadır ki, internet ki-

tabxanalarının indiki qədər inkişaf etmədiyi yaxın keçmişimizdə kitabxanalar təhsilə və elmə ən böyük yardımçı idi. Elmin yeniliklərinə rəğmən bu gün də kitabxanalarımız da öz funksiyasını qoruyub saxlamaqdadır. Çünki bir sıra nəşrlər var ki, onları internetdən əldə etmək mümkün deyil. Belə situasiyada kitabxanaların nə qədər böyük dəyər daşdığı özünü göstərir.

Tarixdə yazının, kitabın dəyərini anlayan, onu yaran, qoruyub bu günümüzdə ötürənlərlə yanaşı, onu məhv edənlər də az olmayıb. Bu əməllərin sahibləri tövbatlı hadisələri müxtəlif amillərlə izah etsələr də nə qədər böyük günah işlədiklərinin fərqində deyildilər. Bu günümüzdə də kitabxanalarımıza baxılmanın günahı heç də saysız-hesabsız kitabları yandıran makedoniyalı İsgəndərdən, eləcə də "bu kitablarda yazılanlar Quranda varsa artıqdır, yoxsa küfrdür" düşüncəsi ilə dünyanın ən böyük kitabxanalarını yandırmaqda ad çıxarmış ərəblərdən az deyil.

Ülkər QƏDİROVA,
Mərkəzləşdirilmiş
Kitabxana Sisteminin
əməkdaşı.

Yüksək səviyyədə

Son illər dövlətimiz uşaq bağçalarının genişləndirilməsinə, onların fəaliyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər

qrupda təşkil olunmuşdur.

Yeni kurikulum məşğələləri şəhər 1 saylı tam orta məktəbində keçirilmişdir. Maraqlı və yüksək səviyyədə ke-

Kabinetinin 2010-cu il 16 iyul tarixli, 137 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş «Məktəbəqədər təhsilin dövlət standartı və proqramı»na əsasən hazırlanmış məktəbəqədər təhsil proqramı (kurikulumu) öz məzmununa görə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Yeni layihə tərbiyəçilərin qarşısında ümdə vəzifələr qoyur. Bu baxımdan QGC Təlim və İnkişaf Mərkəzinin Qəbələdə məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin tərbiyəçiləri üçün yeni məktəbəqədər təhsil kurikulumu üzrə təlim kursları təşkil etmişdir. İki növbədə həyata keçirilən təlim məşğələləri 4

çən təlim məşğələləri mərkəzin kordinatoru Könül xanım Quliyevanın rəhbərliyi altında sona çatmışdır. Bağça müdirləri və tərbiyəçilərin cəlb edildiyi bu məşğələləri mərkəzin təlimçiləri Gülşən Eminova və Gülmirə Eyniyeva aparmışdır. Yüksək səviyyədə təşkil olunmuş və müvəffəqiyyətlə başa çatmış məşğələlər avqust ayının 24-dən sentyabr ayının 4-dək davam etmişdir. Məşğələlərin sonunda test yoxlaması keçirilmiş və müdaviyə sertifikatları verilmişdir.

Emin BARATOĞLU,
AJB-nin üzvü.

Ceyhan limanından isə 2,2 milyon ton neft dünya bazarlarına çıxarılmışdır

Avqustda BTC ilə 2,3 milyon ton Azərbaycan nefti nəql olunmuşdur

Cari ilin avqust ayı ərzində BTC əsas ixrac boru kəməri vasitəsilə 2 milyon 298 min 159 ton Azərbaycan nefti nəql olunmuşdur.

Yanvar-avqust aylarında isə kəmərlə 19 milyon 157 min 662 ton neft ötürülüb. Ümumiyyətlə, kəmərin istifadəyə verilən gündən 2015-ci il sentyabr ayının 1-nə qədər BTC-yə 282 milyon 982 min 359 ton neft vur-

lub.

Bundan başqa, 2015-ci ilin avqust ayında BTC kəməri ilə ümumilikdə 347 min 50 ton Qazaxıstan və Türkmənistan nefti də nəql olunub.

Keçən ay ərzində 2 milyon 205 min 834 ton Azərbaycan nefti Ceyhan limanından dünya bazarlarına çıxarılmışdır. Bunun 880 min 458 tonu Azərbaycan

Respublikası Dövlət Neft Fondunun neftidir. İlin əvvəlindən isə limandan ixrac olunmuş neftin həcmi 18 milyon 898 min 796 ton olmuşdur.

Ümumiyyətlə, BTC istismara verilən gündən 2015-ci il sentyabr ayının 1-nə qədər Ceyhan limanından 280 milyon 837 min 886 ton Azərbaycan nefti dünya bazarlarına yola salınmışdır.

Son illər rayonumuzun əmək adamları kənd təsərrüfatının ən gəlirli sahəsi olan kartofçuluğun inkişafına xüsusi önəm verirlər. Bu məhsul əhəmiyyətinə görə sərfəli qida məhsuludur. Eyni zamanda əhəmiyyətinə görə dənli paxlalılardan sonra ikinci yerdədir. Kartofu ikinci çörək adlandıran kəndlilər 6-7 il ərzində bu qiymətli məhsulun əkin sahələrini xeyli genişləndirmiş, əkin sahələrindən nəzərdə tutulduğundan çox məhsul tedarük etmişlər.

Kartof ən çox Əmirvan,

Kartof sərfəli qida məhsuludur

Yenikənd, Yeni Dızaxlı, Məlikli, Zalam, Bayoramkoxalı kəndlərində, Nic və Vəndam qəsəbələrində əkilir.

Ənənvi kartofçuluqla məşğul olan kəndlərdən əlavə bu bitki artıq digər kəndlərdə də əkilir. Bu ilin yazında rayon üzrə 1.159 hektar sahədə kartof əkilmişdir. Artıq əksər kəndlərdə kartof yığılı başa çatmışdır. Rayon dövlət statistika idarəsindən redaksiyaya daxil olan son məlumata gö-

rə bölgə üzrə 13.908 min ton kartof istehsal olunmuşdur. Bu da kartof istehsalı ilə məşğul olan hər ailənin kartof məhsuluna olan ehtiyacını kifayət qədər təmin edir.

Kartof tədarükündə ayrı-ayrı qəsəbə və kəndlərin sakinləri fərqlənirlər. Vəndam, Nic qəsəbələrində, Əmirvan, Kürd və Məlikli kəndlərinin əməkçilərinin qazandığı uğurlar sevindiricidir.

«Qəbələ».